**Parlament Europejski**
2024-2029

*Komisja Spraw Zagranicznych*

**2026/2035(INI)**

7.5.2026

# PROJEKT SPRAWOZDANIA

w sprawie nowej współodpowiedzialności za przyszłość stosunków eurośródziemnomorskich – Pakt na rzecz regionu śródziemnomorskiego (2026/2035(INI))

Komisja Spraw Zagranicznych

Sprawozdawca: Nicola Zingaretti

## SPIS TREŚCI

**Strona**

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO .....3

UZASADNIENIE .....7

ZAŁĄCZNIK: WYKAZ PODMIOTÓW, OD KTÓRYCH SPRAWOZDAWCA OTRZYMAŁ INFORMACJE .....8

# PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

**w sprawie nowej współodpowiedzialności za przyszłość stosunków eurośródziemnomorskich – Pakt na rzecz regionu śródziemnomorskiego**

**(2026/2035(INI))**

*Parlament Europejski*,

– uwzględniając deklarację końcową eurośródziemnomorskiej konferencji ministerialnej w Barcelonie w dniach 27–28 listopada 1995 r. oraz jej program prac,

– uwzględniając wspólny komunikat Komisji oraz wysokiej przedstawicielki Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa z 16 października 2025 r. pt. „Pakt na rzecz regionu śródziemnomorskiego – Jedno morze, jeden pakt, jedna przyszłość” (JOIN(2025)0026),

– uwzględniając konkluzje Rady z 20 listopada 2025 r. w sprawie Paktu na rzecz regionu śródziemnomorskiego,

– uwzględniając plan działania dotyczący Paktu na rzecz regionu śródziemnomorskiego – wiosna 2026 r.,

– uwzględniając sprawozdanie grupy doradczej wysokiego szczebla z października 2003 r. pt. „Dialog między narodami i kulturami na obszarze eurośródziemnomorskim”,

– uwzględniając Plan działania na rzecz Regionu Morza Śródziemnego w ramach Programu Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska (UNEP/MAP),

– uwzględniając dziewiątą edycję badania *Arab Barometer*,

– uwzględniając swoją poprzednią rezolucję w sprawie stosunków eurośródziemnomorskich,

– uwzględniając art. 55 Regulaminu,

– uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych (A10-0000/2026),

A. mając na uwadze, że region śródziemnomorski jest wspólnym obszarem politycznym, gospodarczym i kulturalnym; mając na uwadze, że wymiar eurośródziemnomorski jest wspólnym obowiązkiem całej UE;

B. mając na uwadze, że wrażenie niespójnego stosowania własnych zasad przez UE podważa wiarygodność i skuteczność jej współpracy z partnerami południowymi;

C. mając na uwadze, że 30 lat po rozpoczęciu procesu barcelońskiego priorytety takie jak multilateralizm, współodpowiedzialność, wsparcie społeczeństwa obywatelskiego i więzi międzyludzkie pozostają podstawowymi punktami odniesienia;

D. mając na uwadze, że wraz z Unią dla Śródziemnomorza rozpoczął się proces reform

instytucjonalnych i dostosowania operacyjnego;

E. mając na uwadze, że partnerzy społeczni, w szczególności związki zawodowe i izby handlowe, odgrywają podstawową rolę we wdrażaniu Paktu na rzecz regionu śródziemnomorskiego;

F. mając na uwadze, że pakt ten musi opierać się na średnio- i długoterminowej wizji, dostosowanej do kolejnych wieloletnich ram finansowych;

G. mając na uwadze, że Jego Świątobliwość papież Leon XIV wezwał społeczność międzynarodową do wyeliminowania przyczyn braku nadziei i ostrzegł przed przekształceniem regionu śródziemnomorskiego w „cmentarz, na którym umiera nawet nadzieja”;

H. mając na uwadze, że kościelny urząd koordynacji dla regionu śródziemnomorskiego (COMED) to organ, który utworzono z inicjatywy papieża Franciszka w następstwie Spotkań Śródziemnomorskich MED23 w Marsylii we wrześniu 2023 r., zajmujący się wspieraniem wspólnoty, pokoju i braterstwa u wybrzeży basenu Morza Śródziemnego;

***Pakt na rzecz regionu śródziemnomorskiego***

1. uważa, że trzeba przywrócić aktywną rolę obywateli i społeczeństwa obywatelskiego, aby odbudować dialog, stabilność i pokój w regionie śródziemnomorskim; podkreśla, że region śródziemnomorski nie może pozostać centrum konfliktów i wojen, oraz wzywa do rozpoczęcia nowego etapu opartego na podmiotowości obywateli, społeczeństwa obywatelskiego, przedsiębiorstw i administracji lokalnej, które stanowią czynniki napędzające odnowiony pakt na rzecz dialogu i współpracy;

2. uważa, że Pakt na rzecz regionu śródziemnomorskiego stanowi okazję do odnowienia i wzmocnienia stosunków eurośródziemnomorskich poprzez skupienie się na obywatelach w obliczu podziałów i braku ambicji ze strony rządów, wyciągnięcie wniosków z niedociągnięć poprzednich ram współpracy oraz budowanie tego odnowionego partnerstwa opartego na współodpowiedzialności, którego powodzenie zależy od rzeczywistego zaangażowania obywateli, władz lokalnych i regionalnych, partnerów społecznych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego;

3. popiera cel, jakim jest ożywienie regionu śródziemnomorskiego jako wspólnej przestrzeni współpracy oraz wymiany gospodarczej i kulturalnej, a także wspieranie wzrostu, stabilności i pokoju;

4. z zadowoleniem przyjmuje mianowanie pierwszej komisarz do spraw regionu śródziemnomorskiego oraz utworzenie specjalnej dyrekcji generalnej, za czym muszą teraz pójść spójne priorytety polityczne i wybory strategiczne;

5. popiera środki określone jako priorytetowe w planie działania; uważa, że wszystkie jego etapy powinny opierać się na spójnym podejściu strategicznym, które wykracza poza zwykły wykaz działań;

6. podkreśla, że Pakt na rzecz regionu śródziemnomorskiego może być skuteczny tylko wtedy, gdy przyniesie korzyści mieszkańcom tego regionu; ponownie podkreśla

potrzebę położenia silnego nacisku na demokrację, praworządność, prawa człowieka i przejrzystość;

7. zauważa, że władze lokalne i regionalne, partnerzy społeczni, organizacje społeczeństwa obywatelskiego, środowisko akademickie i sektor prywatny odgrywają zasadniczą rolę w tym zakresie; uważa, że aby konsekwentnie realizować cele paktu, konieczne jest przejście od zwykłych konsultacji do prawdziwego wielopoziomowego sprawowania rządów;

***Wyzwania instytucjonalne i polityczne***

8. uważa, że Parlament musi odgrywać zasadniczą rolę w nadzorowaniu wdrażania paktu, w szczególności w monitorowaniu spójności między celami politycznymi a proponowanymi środkami;

9. wzywa Komisję do dopilnowania, aby przyszłe aktualizacje planu działania były poprzedzone zorganizowanym dialogiem z krajami partnerskimi i Parlamentem;

10. domaga się przyznania Zgromadzeniu Parlamentarnemu Unii dla Śródziemnomorza (PA-UfM) istotnej i zwiększonej roli w nadzorowaniu wdrażania paktu;

11. z zadowoleniem przyjmuje propozycję utworzenia Młodzieżowego Zgromadzenia Parlamentarnego dla Śródziemnomorza; popiera włączenie go w ramy Zgromadzenia Parlamentarnego Unii dla Śródziemnomorza;

12. podkreśla znaczenie wspierania powiązań Południe–Południe i wzmacniania dialogu regionalnego;

13. podkreśla, że w kolejnych wieloletnich ramach należy zapewnić odpowiednie finansowanie partnerstwa eurośródziemnomorskiego oraz że poziom ambicji paktu zostanie ostatecznie oceniony na podstawie przydzielonych na niego zasobów;

***Obywatele***

14. z dużym zadowoleniem przyjmuje inicjatywę Uniwersytetu Śródziemnomorskiego; podkreśla, że współpraca akademicka jest najskuteczniejsza, gdy odbywa się poprzez bezpośrednią obecność i wymianę; uważa, że sieć umów o partnerstwie jest najbardziej wiarygodnym narzędziem w tym zakresie;

15. przypomina, że wizy studenckie stanowią ograniczoną i możliwą do kontrolowania część przepływów migracyjnych, jeżeli włączy się je do zorganizowanej współpracy z władzami lokalnymi i uniwersytetami;

16. zwraca się do Komisji i państw członkowskich o rozszerzenie mobilności Południe–Południe i mobilności wewnątrzśródziemnomorskiej za pomocą przyspieszonego programu wizowego w ramach partnerstwa Euromed i zreformowanego programu Erasmus+;

17. proponuje ustanowienie formalnego mechanizmu doradztwa ze strony społeczeństwa obywatelskiego powiązanego ze strukturą zarządzania paktu;

***Bardziej zrównoważone i zintegrowane gospodarki***

18. popiera modernizację stosunków handlowych i zwiększenie przepływów inwestycyjnych poprzez nowe formy umów, w szczególności w sektorach przynoszących znaczne wzajemne korzyści;

19. zauważa, że region śródziemnomorski ma ogromny niewykorzystany potencjał w zakresie energii słonecznej, energii wiatrowej i zielonego wodoru, który należy rozwijać jako strategiczny zasób dla regionalnego bezpieczeństwa energetycznego, co przyczyni się do transformacji ekologicznej dzięki energii ze źródeł odnawialnych, połączeniom międzysystemowym, infrastrukturze magazynowania i efektywności energetycznej;

20. podkreśla znaczenie niebieskiej gospodarki jako podstawowej siły napędowej zrównoważonego rozwoju i tworzenia miejsc pracy w regionie śródziemnomorskim;

21. podkreśla, że w ramach transśródziemnomorskiej inicjatywy współpracy w dziedzinie energii i czystych technologii (T-MED) powinno się przejść od okazjonalnego zaangażowania do ustrukturyzowanej listy konkretnych projektów;

***Gotowość i zarządzanie migracjami***

22. podkreśla, że pakt może pobudzić rozwój eurośródziemnomorskiego obszaru mobilności w nowatorski i przekrojowy sposób poprzez wspieranie osiągnięć w dziedzinie współpracy gospodarczej, przedsiębiorstw typu start-up, małych i średnich przedsiębiorstw, młodzieży, studentów oraz współpracy akademickiej i naukowej;

23. apeluje o konstruktywne podejście do legalnej migracji, ze stałym ukierunkowaniem na rozwój talentów i osób, we współpracy z sektorem prywatnym;

24. apeluje o kompleksową reakcję w celu uwzględnienia zarówno bieżących potrzeb operacyjnych, jak i długoterminowych czynników strukturalnych;

25. podkreśla, że migracja jest zjawiskiem wielowymiarowym, którym należy się zająć w ramach kompleksowego, opartego na prawach i ukierunkowanego na człowieka podejścia;

26. ponownie podkreśla wartość życia ludzkiego, mając na uwadze tysiące osób, które straciły życie lub zaginęły w wyniku działalności siatek przemytu i handlu ludźmi; sugeruje, aby Komisja podjęła działania poszukiwawcze i uruchomiła inicjatywę mającą na celu przywrócenie ofiarom w regionie śródziemnomorskim „prawa do tożsamości”, co stanowiłoby wyraz poszanowania ludzkiej godności oraz ostrzeżenie dla przyszłych pokoleń;

°

° °

27. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawicielce Unii ds. zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, przewodniczącemu Zgromadzenia Parlamentarnego Unii dla Śródziemnomorza, sekretarzowi generalnemu Unii dla Śródziemnomorza oraz członkom Unii dla Śródziemnomorza z południowego regionu Morza Śródziemnego.

## UZASADNIENIE

W przedmiotowym sprawozdaniu przedstawiono stanowisko Parlamentu w sprawie przyszłości stosunków eurośródziemnomorskich, ze szczególnym uwzględnieniem niedawno uruchomionego Paktu na rzecz regionu śródziemnomorskiego. W czasie gdy region ten może ponownie stać się zarzewiem konfliktu, nienawiści i wojny, sprawozdanie to opiera się na przekonaniu, że nie możemy pogodzić się rozdrobnieniem i niestabilnością. Zamiast tego musimy rozpocząć nowy etap współpracy i wspólnej odpowiedzialności napędzany nie tylko przez instytucje, ale również przez podmiotowość obywateli, społeczeństwa obywatelskiego, przedsiębiorstw i administracji lokalnej, z których wszyscy mogą odgrywać podstawową rolę w budowaniu odnowionego paktu eurośródziemnomorskiego. W tym kontekście sprawozdanie ma na celu określenie głównych priorytetów Parlamentu na przyszłość, w oparciu o zasadę współodpowiedzialności.

Trzydzieści lat po procesie barcelońskim region śródziemnomorski ponownie przyciąga znaczną uwagę społeczności międzynarodowej. Ten wzrost zainteresowania następuje w czasach naznaczonych rozdrobnieniem, napięciami geopolitycznymi, trwającymi konfliktami i pogłębiającymi się nierównościami. W odpowiedzi na te wyzwania Komisja Europejska starała się wznowić kompleksową inicjatywę polityczną, gospodarczą, dyplomatyczną i kulturalną mającą na celu ożywienie dialogu, zacieśnienie współpracy i przywrócenie regularnych kontaktów w całym regionie. Wysiłki te zakończyły się przyjęciem Paktu na rzecz regionu śródziemnomorskiego, a także mianowaniem pierwszej komisarz ds. regionu śródziemnomorskiego oraz utworzeniem specjalnej dyrekcji generalnej.

To odnowione partnerstwo między UE a naszymi południowymi sąsiadami stanowi wyjątkową okazję do zaradzenia wcześniejszym niedociągnięciom, zwłaszcza w zakresie ograniczonych struktur zarządzania, niewystarczających ambicji finansowych i nadmiernego polegania na umowach dwustronnych, a nie na długoterminowej transformacji i prawdziwej współodpowiedzialności. W sprawozdaniu położono szczególny nacisk na międzyludzki wymiar paktu i podkreślono, że powiązania międzyludzkie i demokracja stanowią podstawowe filary stosunków eurośródziemnomorskich na rzecz prawdziwie wspólnej przestrzeni śródziemnomorskiej.

## ZAŁĄCZNIK: WYKAZ PODMIOTÓW, OD KTÓRYCH SPRAWOZDAWCA OTRZYMAŁ INFORMACJE

Zgodnie z art. 8 załącznika I do Regulaminu sprawozdawca oświadcza, że ujął w swoim sprawozdaniu informacje dotyczące kwestii związanych z tematem, które otrzymał podczas sporządzania projektu sprawozdania od następujących przedstawicieli grup interesu objętych zakresem porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie obowiązkowego rejestru służącego przejrzystości[1] lub od następujących przedstawicieli organów publicznych państw trzecich, w tym ich misji dyplomatycznych i ambasad:

| **1. Przedstawiciele grup interesu objęci zakresem porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie obowiązkowego rejestru służącego przejrzystości** |
|---|
| Natural Resource Governance Institute |
| UNIMED - Mediterranean Universities Union |
| CIDOB (Barcelona Centre for International Affairs) |
| Open arms |
| Istituto Affari Internazionali |
| EuroMed Rights |
| MedCities |
| CPMR-CONFERENCE OF PERIPHERAL MARITIME REGIONS |
| ECCO think tank |
| The Platform of Israeli NGOs for Human Rights |
| Médecins Sans Frontières (OCB/LuxOR) |
| Anna Lindh Foundation |
| European Alliance Group (CoR) |
| Human Rights Watch |
| Foundation for European Progressive Studies |
| Mediterranea Saving Humans |
| Human Rights Watch |
| MEDPORTS Association |
| CeSPI |
| Diplomeds |
| University of Salento |
| Italian Institute of International Political Studies (ISPI) |
| OMEC |
| Enel |
| European University Institute |
| International Union of Socialist Youth IUSY |
| Eni S.p.A. |
| Avocats Sans Frontières |
| European Institute of the Mediterranean (IEMed) |
| European Commission |
| Comité européen des régions |

[1] Porozumienie międzyinstytucjonalne z maja 2021 r. pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej i Komisją Europejską w sprawie obowiązkowego rejestru służącego przejrzystości (Dz.U. L 207 z 11.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).

| |
|---|
| Euro-Mediterranean Regional and Local Assembly (ARLEM) |
| European Economic and Social Committee |
| UNIDO |
| Union for the Mediterranean (UfM) |
| UN Brussels Office |
| World Bank Group |
| Sea-Watch |
| UNESCO |
| Association of Chambers of Commerce and Industry of the Mediterranean (ASCAME) |
| President of the Chamber of Commerce of Barcelona |
| ETUC |
| Port of Algeciras - Autoridad Portuaria Bahía de Algeciras |
| **2. Przedstawiciele organów publicznych państw trzecich, w tym ich misji dyplomatycznych i ambasad** |
| - |

Powyższy wykaz został sporządzony na wyłączną odpowiedzialność sprawozdawcy.

Gdy osoby fizyczne są wymienione w wykazie z imienia i nazwiska, zidentyfikowane poprzez swoją funkcję lub wymienione z imienia i nazwiska wraz z podaniem ich funkcji, sprawozdawca oświadcza, że przedstawił tym osobom fizycznym Oświadczenie o ochronie prywatności w Parlamencie Europejskim nr 484 (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), w którym określono warunki mające zastosowanie do przetwarzania danych osobowych tych osób oraz prawa związane z takim przetwarzaniem.